

## Waardevast en welvaartsvast

Pensioenen en uitkeringen zijn vaak welvaartsvast maar in ieder geval waardevast. Wat is het verschil?

### *Waardevast:*

We spreken van waardevaste pensioenen als de uitkering geïndexeerd is. Hiermee wordt bedoeld dat de uitkering mee stijgt met de prijzen. Anders gezegd, de uitkering stijgt mee met het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie.

Dit betekent dat de uitkering jaar in jaar uit dezelfde koopkracht heeft. Het pakket goederen en diensten dat je er het ene jaar mee kan kopen kan je er ook het volgende jaar mee kopen.

### *Welvaartsvast:*

Een welvaartsvast pensioen betekent dat het pensioen meestijgt met de welvaart. Als men gemiddeld in Nederland in de loop der tijd meer goederen kan kopen moet dat ook gelden voor een pensioenuitkering. Dit kunnen we bereiken door de pensioenen te koppelen aan de lonen. Als in Nederland dan het gemiddeld loon stijgt, stijgen de pensioenen met hetzelfde percentage.

### *Prijsindexcijfer gezinsconsumptie:*

Dit indexcijfer geeft aan wat er met de kosten van levensonderhoud is gebeurd. Het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie wordt berekend door de prijsstijging van verschillende categorieën goederen te meten en daar dan vervolgens het gemiddelde van te nemen.

### Voorbeeld:

We nemen voor de eenvoud drie categorieën:

1. Voeding
2. Huisvesting
3. Recreatie

Stel voeding is gestegen met 15%, huisvesting gedaald met 5% en recreatie gestegen met 20%.

De partiële indexcijfers zijn dan:

Voeding 115

Huisvesting 95

Recreatie 120

Om nu het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie te berekenen moet je weten hoeveel door een gemiddeld gezin aan de verschillende categorieën is uitgegeven. Dit wordt onderzocht door middel van een zogenaamd budgetonderzoek.

Stel dat men heeft onderzocht dat aan voeding 40% van het budget wordt uitgegeven, aan huisvesting 50% en aan recreatie 10%.

Deze percentages worden gebruikt als wegingsfactoren voor de partiële indexcijfers.

Het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie is dan:

$$\frac{(40 \times 115) + (50 \times 95) + (10 \times 120)}{100} = 105,5$$

Dit betekent dat de kosten van levensonderhoud gestegen zijn met 5,5% t.o.v. het basisjaar.